

12

Pisanje tekstova s adresatom – kako lepo uobličiti i prezentirati tekstove

Cilj

I u nastavi prvog jezika U treba da nauče da je pisanje komunikativan čin. Oni treba da nauče kako se na različite načine, a privlačno, mogu uobličiti i prezentirati tekstovi na maternjem jeziku. Za svaki ovakav zadatak N treba po mogućstvu da navede adresata i da predloži određenu vrstu teksta koji treba da nastane (npr. knjiga, plakat, video). Navođenje adresata i orijentisanje đaka prema cilju ili vrsti teksta podiže kod U motivaciju za pisanje kao i volju da se potrudu oko formalne strane teksta: U tada znaju da ne pišu jednostavno za N, nego da će njihov tekst biti isporučen pravoj publici.

1. Za koga pisati: mogući adresati tekstova

Materijal:
zavisi od varijante
(v. desno)

- Za svoj razred ili grupu: napisane tekstove (npr. priče ili pesme) čitati naglas u grupi, eventualno u 2–3 navrata.
- Za svoj razred ili grupu u okviru referata – npr. na određene teme u vezi sa domovinom, eventualno uz upotrebu power point prezentacija ili postera.
- Za mlađe đake: stariji U pišu priče ili knjigu za mlađe đake ili za braću i sestre kod kuće.
- Za prave adresate van škole: čestitke za majčin dan ili Novu godinu, pisma za rođake ili prijatelje u domovini, dopise (pismo ili mail) za ambasade svojih zemalja ili za firme.

- Korespondencija (pisma ili mailovi) sa nekim razredom u zemlji porekla ili razredom u školi maternjeg jezika u nekoj drugoj zemlji.
- Za druge U u školi: pokrenuti višejezične zidne novine za koje se pišu tekstovi na maternjem jeziku (sa sažetkom na školskom jeziku). Varijanta: višejezična knjiga recepata ili avantura. V. i predloge pod br. 21.
- Za neki događaj s odraslima iz svoje domovine (roditeljski sastanak, kulturno veče i sl.): pisati pesme, skečeve, viceve i učiti kako ih treba prezentovati.

2. Oblici u kojima tekstovi mogu biti predstavljeni

Materijal:
zavisi od varijante
(v. desno)

- Tradicionalni oblik: tekst u svesci za pismene radove (nije posebno motivirajuće, jer nema adresata).
- Tematska zbirka tekstova (npr. priče s odmora, vicevi, recepti): jedan U pravi naslovnu stranu, tekstovi se uvezuju u knjigu koju U kasnije mogu iznajmiti u biblioteci. V. i br. 5.3 i 5.4.
- Oblikovanje teksta kao plakata, postera ili kolaža u formatu A3, ili većem formatu. Ovaj oblik je pogodan i za teme u vezi s prirodom ili domovinom, a i kao dodatak referatima.
- Umetničko oblikovanje tekstova, npr. pesama: pisanje pesama na papire u boji, evtl. ukrašeno i isečeno u obliku lista ili sl. Ovaj zadatak je moguće pretvoriti i u takmičenje za najlepši oblik teksta.

- Elektronski mediji: eksperimenti sa SMS-porukama i mailovima na maternjem jeziku.
- Učešće u diskusijama na internet-forumima, blogovima, chatovima i sl. na maternjem jeziku. Pravljenje web-stranice na koju i druge osobe ili učenici drugih razreda mogu postavljati sadržaje na istom maternjem jeziku.

3. Dodatne mogućnosti oblikovanja i prezentacije tekstova

- Uz pomoć različitih medija oblikovanje tekstova u radio-drame, tonske zapise, reportaže, video-klipove, podcast, power point prezentacije itd.
- Pretvaranje u scenske forme: recitacija (pesme), pozorišni komad, skeč, ples, rap itd.

13 O radnim listovima RL 1 i 2

Cilj

Oba radna lista RL 1 i 2 su koncipirani isključivo za učenike. Vi treba da im pomožete pri pisanju tekstova i da podstičete njihovu samostalnost konkretnim predlozima i idejama. Oba radna lista su tesno vezana za strategije i metode učenja koje su đacima poznate iz redovne osnovne škole. Na taj način oni doprinose približavanju nastave maternjeg jezika i redovne nastave. Radni listovi dopunjuju didaktičke predloge predstavljene pod br. 8–12, ali ih ne zamenjuju.

Uvod: Opšte napomene

Radni listovi 1 i 2 podrazumevaju jezički nivo koji otprilike odgovara zahtevima četvrtog razreda ili višim razredima. Sa mlađim učenicima preporučljivo je raditi samo odabrane zadatke koji će prethodno biti usmeno objašnjeni. U zavisnosti od jezičke kompetencije i sposobnosti razumevanja, ovaj način rada (samo odabrani zadaci uz prethodno objašnjenje) poželjan je, makar u početnoj fazi, i sa starijim učenicima.

Prilikom predavljanja radnih listova važno je voditi računa o najvećoj mogućoj preglednosti. Učenici će u samostalnom radu umeti da koriste samo ono što su razumeli i konkretno provežbali. Nakon uvoda, učenici dobijaju kopije radnih listova na kojima i kod kuće mogu raditi. Radne listove je u nastavu bolje uvoditi u razmacima od po 2–3 sedmice, nego ih odmah sve predati učenicima.

U poglavljima ovog priručnika nalaze se konkretne i produbljene vežbe i predlozi (pre svega u br. 8–12) za većinu onoga što je na radnim listovima samo kratko predstavljeno. Upoznavanje s radnim listovima i njihovo razumevanje biće, naravno, lakše ako se ti predlozi prethodno provežbaju s učenicima.